

Varhaiskasvatus keväällä 2021 viikko 11

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Tausta ja aiheet

Tausta

Aluehallintovirastot ja Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat keränneet viikolla 11 Covid19 –tilanteeseen liittyen ajantasatietoa suomalaisilta varhaiskasvatuksen järjestäjiltä kahdella erillisellä kyselyllä.

- Varhaiskasvatuksen järjestämistä koskevaan kyselyyn vastasi 209 kuntaa (vastaus % 71,3) ja 170 (vastaus % tietoa ei saatavilla) yksityistä päiväkotij- ja esiopetusta tuottavaa varhaiskasvatuksen palveluntuottajaa.

Kunnat vastasivat omana toimintana järjestämäänsä varhaiskasvatusta koskien (kunnallinen varhaiskasvatus) ja yksityiset palveluntuottajat omaa päiväkotitoimintaansa koskien (yksityinen varhaiskasvatus).

Kyselyn otosta voidaan kokonaisuutena pitää edustavana.

Tulokset esitetään tässä infodiasarjassa

- valtakunnallisina ja alueellisina jakamatietoina
  - koskien kaikkia vastaajia yhteensä (kunnallinen & yksityinen varhaiskasvatus)
- kyselyn avoimista kohdista tehtyinä sisällönanalyysin kuvauksina, jotka täydentävät jakaumatietoa.

Aiheet viikolla 11

- **Poissaolot**

- Arvio varhaiskasvatuksen

- Poissaolojen määrästä verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa
    - Varhaiskasvatuksessa vietetty aika (kesto) verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa
    - Esiin nousevat erityiset asiakasryhmät, joiden lasten poissaolot/kotiin jääminen lisääntynyt COVID19:sta johtuen

- **COVID19:sta johtuva kokonaisten varhaiskasvatusyksiköiden sulkeminen**

- Lukumäärä
  - Syyt

POISSAOLOT

“

**Hieman aiempaa
useampi
vastaaja arvioi
poissaolojen
olevan pidempiä**

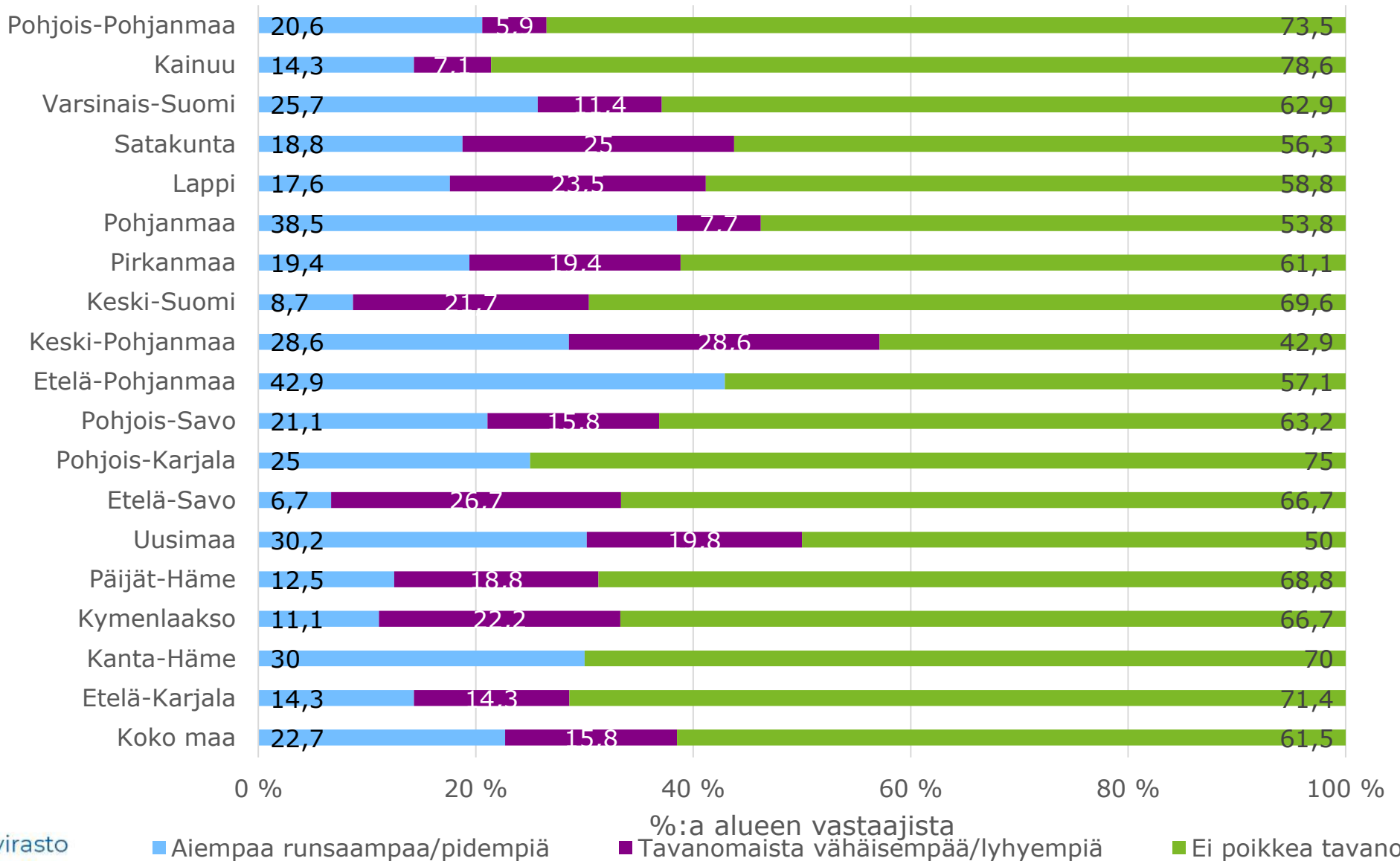

Aluehallintovirasto

Poissaolot keväällä 2021

- Vastaajista enemmistö (60,9%; vk 7: 62,8%) arvioi vastausajankohdan 16.3. poissaolojen määrän vastaavan tavanomaista, kun vastausajankohtaa verrataan samaan toimintavuoden aikaan ennen koronaepidemiaa.
  - Maakuntatasolla tarkastellen poissaolojen runsautta koskevien arvioiden jakaumissa erottuu Keski-Pohjanmaa, jossa vastaavien arvioiden osuus on alle 50% alueen vastaajista.
- 32,5 % (vk 7: 28,2%) kaikista vastaajista arvioi poissaolojen kestävän tavanomaista pidempään, kun vastausajankohtaa verrataan samaan toimintavuoden aikaan ennen koronaepidemiaa.
- 6,6% (vk 7: 9,1%) kaikista vastaajista arvioi poissaolojen kestävän tavanomaista lyhyemmän ajan.

Varhaiskasvatuksen poissaolojen määrä verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa, %:a alueen vastaajista - kaavio .

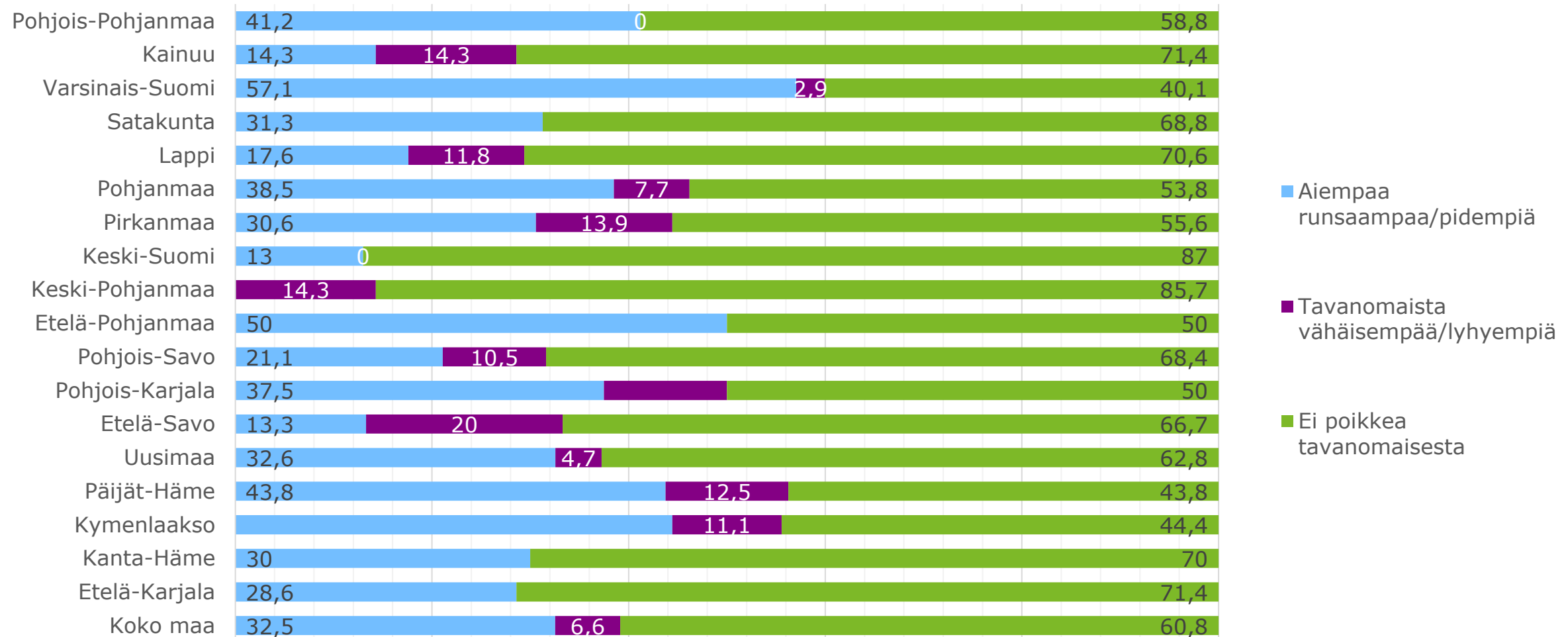

Varhaiskasvatuksen poissaolojen määrä 16.3.2021 verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemia, %:a alueen vastaajista – arvotaulukko

	Aiempaa runsaampaa/pidempiä	Tavanomaista vähäisempää/lyhyempiä	Ei poikkeaa tavanomaisesta
Koko maa	22,7	15,8	61,5
Etelä-Karjala	14,3	14,3	71,4
Kanta-Häme	30,0	-	70,0
Kymenlaakso	11,1	22,2	66,7
Päijät-Häme	12,5	18,8	68,8
Uusimaa	30,2	19,8	50
Etelä-Savo	6,7	26,7	66,7
Pohjois-Karjala	25,0	-	75
Pohjois-Savo	21,1	15,8	63,2
Etelä-Pohjanmaa	42,9	-	57,1
Keski-Pohjanmaa	28,6	28,6	42,9
Keski-Suomi	8,7	21,7	69,6
Pirkanmaa	19,4	19,4	61,1
Pohjanmaa	38,5	7,7	53,8
Lappi	17,6	23,5	58,8
Satakunta	18,8	25,0	56,3
Varsinais-Suomi	25,7	11,4	62,9
Kainuu	14,3	7,1	78,6
Pohjois-Pohjanmaa	20,6	5,9	73,5

Varhaiskasvatuksen poissaolojen kesto 16.3.2021 verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemia, %:a alueen vastaajista - kaavio

Varhaiskasvatuksen poissaolojen kesto 16.3.2021 verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemia, %:a alueen vastaajista – arvotaulukko

	Aiempaa runsaampaa/pidempää	Tavanomaista vähäisempää/lyhyempiä	Ei poikkeaa tavanomaisesta
Koko maa	32,5	6,6	60,8
Etelä-Karjala	28,6	-	71,4
Kanta-Häme	30,0	-	70,0
Kymenlaakso	44,4	11,1	44,4
Päijät-Häme	43,8	12,5	43,8
Uusimaa	32,6	4,7	62,8
Etelä-Savo	13,3	20,0	66,7
Pohjois-Karjala	37,5	12,5	50,0
Pohjois-Savo	21,1	10,5	68,4
Etelä-Pohjanmaa	50,0	-	50,0
Keski-Pohjanmaa	-	14,3	85,7
Keski-Suomi	13,0	-	87,0
Pirkanmaa	30,6	13,9	55,6
Pohjanmaa	38,5	7,7	53,8
Lappi	17,6	11,8	70,6
Satakunta	31,3	-	68,8
Varsinais-Suomi	57,1	2,9	40,1
Kainuu	14,3	14,3	71,4
Pohjois-Pohjanmaa	41,2	-	58,8

“

**Varhais-
kasvatuksessa
vietetty aika
tavanomaisella
tasolla lähes
kaikkialla**

Aluehallintovirasto

Varhaiskasvatuksessa vietetty aika verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa

- 91,6% vastaajista arvioi varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan pysyneen ennallaan verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa
- Vastaajista 6,9% arvioi varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan pidentyneen
- Arvioissa on kauttaaltaan alueellista vaihtelua
  - Maakuntatasolla tarkastellen arvion "Pidentyneet" jättäneiden vastaajien osuus vaihteli 0% ja 25% välillä.
  - Eniten arvioita (> 20%) varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan pidentymisestä jätettiin Päijät-Hämeessä.

Varhaiskasvatuksen hoitoajat verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemiaa, vastauksien osuus prosentteina alueen vastaajista -kaavio

Varhaiskasvatuksen hoitoajat verrattuna aiempien toimintavuosien samaan ajankohtaan ennen koronaepidemia – arvotaulukko, %:a alueen vastaajista

	Lyhentyneet	Pysyneet ennallaan	Pidentyneet
Koko maa	1,6	91,6	6,9
Etelä-Karjala	-	100	-
Kanta-Häme	-	100	-
Kymenlaakso	-	88,9	11,1
Päijät-Häme	-	75,0	25,0
Uusimaa	2,3	91,9	5,8
Etelä-Savo	-	100	-
Pohjois-Karjala	-	100	-
Pohjois-Savo	-	100	-
Etelä-Pohjanmaa	-	85,7	14,3
Keski-Pohjanmaa	-	100	-
Keski-Suomi	-	91,3	8,7
Pirkanmaa	5,6	88,9	5,6
Pohjanmaa	-	100	-
Lappi	-	88,2	11,8
Satakunta	-	93,8	6,3
Varsinais-Suomi	2,9	82,9	14,3
Kainuu	-	100,0	-
Pohjois-Pohjanmaa	2,9	91,2	5,9

Kuvatkaa lyhyesti erityisiä asiakasryhmiä, joiden lasten poissaolot/kotiin jääminen on lisääntynyt Covid19:sta johtuen, sekä mahdollisia syitä pois jäämiselle.

Kotiin jäämisen syyt pysyneet samanlaisina.

Syitä lasten kotona olemiselle:

- mikäli toinen tai molemmat huoltajat ovat kotona,
- perheessä riskiryhmään kuuluva,
- perheenjäsen karanteenissa,
- perheessä lomautus,
- sisarus kotona,
- lapsen perussairaus tai vamma,
- mahdollinen tieto altistumisesta,
- koronan vaikutus huoltajien yritystoimintaan,
- romaniperheet,
- monikulttuurisuus,
- huoltajien talviloma.

Aluehallintovirasto

"Rajoitustoimista johtuvat lomautusten vuoksi huoltajat eivät tuo lapsiaan varhaiskasvatukseen, mistä aiheutuu normaalia pidempiä poissaoloja joillekin lapsille. Toisaalta varhaiskasvatuksessa on jossain yksiköissä vähemmän osia-aikaisia lapsia kuin ennen koronaa, joten kokonaisuudessa muutosta ei juurikaan ole tapahtunut."

"Altistuneet saattavat olla pitkänkin ajanjakson pois varhaiskasvatuksesta, mikäli jatkotartuntoja ilmenee. Maahanmuuttajataustaiset sekä yrittäjäperheet joilla mahdollinen karanteeni vaikeuttaisi yritystoimintaa."

"Vanhempien työtilanne, eri aloilla eripituisia lomautuksia tai joillakin aloilla työuupumus kun työ lisääntynyt."

"Lapsen huoltaja ei haluaisi viedä niin pientä lasta koronatestiin. Pitää mieluummin lapsen oireettomaksi asti kotona."

"Perheessä tai lapsella esiintyvä krooninen sairaus on vaikuttanut siihen, että perhe on pitänyt lasta enemmän poissa päiväkodista."

Kuvatkaa lyhyesti erityisiä asiakasryhmiä, joiden lasten poissaolot/kotiin jääminen on lisääntynyt Covid19:sta johtuen, sekä mahdollisia syitä pois jäämiselle.

- Kunnissa, joissa tilanne on hyvä, lasten ”pikkuflunssat” aiheuttavat nihkeää suhtautumista, koska työssä käyvien huoltajien on järjestettävä lapsen hoito muulla tavoin tai jäätävä itse kotiin.
- Vuorohoidon ryhmissä ilta ja viikonloppuhoidoista ollaan enemmän pois kuin normaalisti. Tällöin kysymyksessä voi olla tilanne, että huoltaja työskentelee normaalisti vuorotyössä, mutta on karanteenin vuoksi joutunut jäämään kotiin.
- Poissaolot sekä karanteenin että flunssan takia pidentyneet.
- Ravintolatyöntekijöiden lomautukset vaikuttaneet lasten poissaoloon.

SULKEMISET

“

**Päiväkoteja
suljettu
erittäin
vähän**

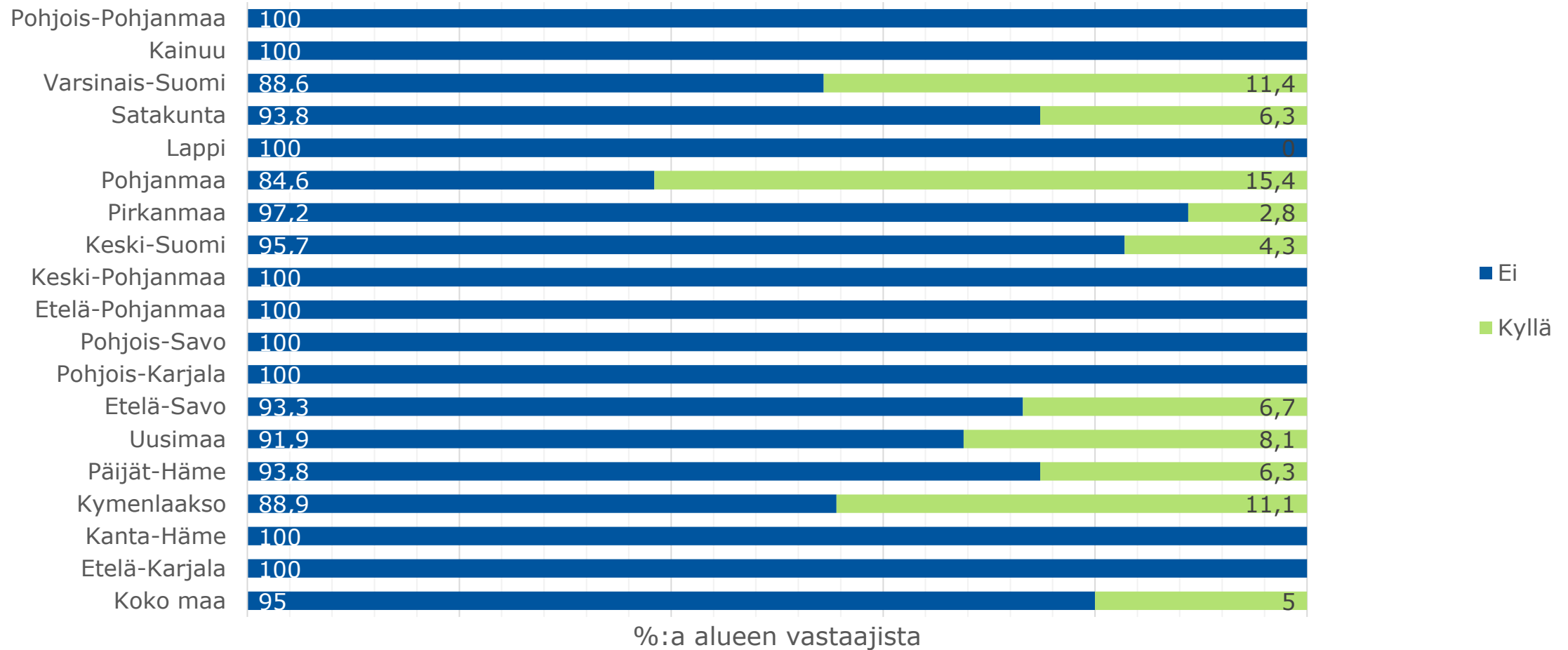

Aluehallintovirasto

Covid19:sta johtuva kokonaisten varhaiskasvatusyksiköiden sulkeminen

- Suljettujen päiväkotiyksiköiden määrä (n = 28) oli vain hieman suurempi kuin tammikuussa.
- Päiväkotiyksikköjä jouduttu sulkemaan edelleen erittäin vähän.
  - 5% kaikista vastaajista ilmoitti yksiköiden sulkemisesta aikavälillä 17.2.-16.3.2021
- Sulkemisiin liittyviä avoimia kommentteja esitettiin melko vähän.

Covid19:sta johtuva kokonaisten varhaiskasvatusyksiköiden sulkeminen, %:a alueen vastaajista – kaavio

Covid19:sta johtuva kokonaisten varhaiskasvatusyksiköiden sulkeminen - arvotaulukko

	Ei	Kyllä
Koko maa	95	5
Etelä-Karjala	100	-
Kanta-Häme	100	-
Kymenlaakso	88,9	11,1
Päijät-Häme	93,8	6,3
Uusimaa	91,9	8,1
Etelä-Savo	93,3	6,7
Pohjois-Karjala	100	-
Pohjois-Savo	100	-
Etelä-Pohjanmaa	100	-
Keski-Pohjanmaa	100	-
Keski-Suomi	95,7	4,3
Pirkanmaa	97,2	2,8
Pohjanmaa	84,6	15,4
Lappi	100	-
Satakunta	93,8	6,3
Varsinais-Suomi	88,6	11,4
Kainuu	100	-
Pohjois-Pohjanmaa	100	-

MUUT HUOMIOT

Muita huomioita 1: Poissaoloihin liittyvää

- Toive poissolosuosituksesta esitetty, eli vastaavanlainen suositus kuin vuosi sitten keväällä.
- Tilanne rauhoittunut verrattuna vuoden takaiseen.
- Ravintoloiden sulkeminen vaikuttanut lasten poissaolojen lisääntymiseen.
- Poissa olevien lasten määrän lisääntyminen johtuu karanteeneista.
- Poissaolojen lisääntymisen lisäksi myös päinvastaista liikehdintää: *"Huoltajat ovat muuttaneen palveluntarpeita, ostaneet lisää tunteja."*

"Suositus jäädä pois varhaiskasvatuksesta joksikin aikaa nyt pahimman tartuntatilanteen aikana, mikäli se on mahdollista, vähentäisi kontakteja ja helpottaisi työtä yksiköissä."

"Poissaolot sekä sairauspoissaolot selvästi vähäisempiä kuin vuosina 2020 ja 2019 vastaavina ajankohtina. Erytisen suuri muutos on ollut perhepäivähoidossa."

"Ravintoloiden kiinni mennessä ravintolatyöntekijöiden lasten hoitopäivien pituudet lyhenivät ja hoitotuntien määrää (sopimus) muutettiin."

*"16.3.2020 oli päiväkotilapsia paikalla 18/47
16.3.2021 on päiväkotilapsia paikalla 43/47"*

Muita huomioita 2: Henkilökuntaan liittyvää

- Sijaistuskysymykset viikon 11 kyselyssä vahvasti esillä.
- Sijaispula on krooninen.
- Huoltajat ymmärtävät sijaisten käytön.
- Perheiden ohjaaminen nähty merkityksellisenä.
- Henkilökuntaa pohdituttaa, missä vaiheessa huoltajille pitää soittaa, jos lapsi sairastuu kesken päivän.
- Jotkut huoltajat suhtautuvat negatiivisesti ohjeistuksiin.
- Maskin tai visiirin käyttö estää ilmeiden näkemisen, kaikissa päiväkodeissa eivät ole käytössä.

”Sijaisten läsnäoloa ei kyseenalaisteta.”

”Lapset on hyvin paikalla, vähän poissaoloja. Sen sijaan henkilökuntaa on poissa vuosilomilla, sairauden takia, koronatestien vuoksi ja sijaisia todella vaikeaa saada. Päiväkodinjohtaja on sijaisena ryhmissä, kun ei muuta voi. Omat työt tehdään, kun ehtii, stressitaso on korkealla.”

”Käytännöt selkiytyneet pandemian jatkuessa.”

”Monikielisten perheiden testeihin ohjaaminen on ajoittain haastavaa ja se mitä karanteeniin jääminen tarkoittaa ei ole täysin selvää.”

”Joidenkin perheiden negatiivinen suhtautuminen päiväkodin yhteydenottoon liittyen kipeään lapseen, herättää joissakin työntekijöissä pelon tunteita.”

”Vi tycker även det är bra att vi inte måste använda munskydd eller visir i verksamheten. Barns trygghet är viktig och barnen behöver få se ansikten, särskilt små barn.”

Muita huomioita 3:

Yksityiset palveluntuottajat tuoneet esiin kustannukset ja niiden korvaamisen.

Lasten varhaiskasvatuksessa oloaika pohdituttaa: joissakin tapauksissa vähentynyt, joissakin lisääntynyt.

Väsymystä havaittavissa.

Vakituisen henkilökunnan poissaolojen vaikutus lapsiin: *"Aina ei ole se tuttu henkilö lasten kanssa, joka tietää jokaisen yksilölliset tarpeet."*

"Kustannukset koronan vuoksi kasvaneet, henkilökunnan poissaolot pidempiä ja useammin kuin yleensä, henkilösuojaimien hankkiminen, siivouskulujen nousu. Koskahan valtakunnallinen linjaus kustannuskorvausten maksamisesta palveluntuottajille tehdään?"

"Lasten hoitoajat ovat koko koronavuoden ajan pidentyneet, vaikka vanhemmilla kotona etätöitä tehdessä ei kulu matkoihin aikaa kodin ja työpaikan välillä. Tämä hämmästyttää minua, asiahan pitäisi olla aivan toisin päin!"

"Pientä "taisteluväsymystä" nähtävissä. Helmikuun alusta otettu päivittäiseen käyttöön kasvomaskit, jotka tuovat osittain haastetta henkilöstön työpäivässä jaksamiseen."

“

**Pieniä
lapsia ei voi
hoitaa
etätyönä**

Aluehallintovirasto

Poimittuja ajatuksia

- Yksiköitä hiihtolomalla oli auki enemmän kuin normaalisti ja yhdistämisiä vältettiin.
- Henkilöstö kuormittuu psyykkisesti, jos huoltaja on altistunut ja tuo lapsen päiväkotiin.
- Arki on sujunut poikkeusoloissa normaalisti, palaverit ja koulutukset pääsääntöisesti etänä.
- Hyvä COVID19-tilanne kunnassa aiheuttaa sen, että tällä hetkellä korona ei aiheuta juurikaan muutoksia tavanomaiseen toimintaan.
- Erittäin tärkeää on ollut jokaisen työntekijän ja huoltajien osallistuminen/sitoutuminen ennaltaehkäisevään varautumiseen yksiköissä.

Aluehallintovirasto